

مازیار بهاری

آغاز مجموعه ای از اعترافات اجباری دستگیر شدگان اعتراضات پس از انتخابات در ایران واکنش هایی را در سطح داخلی و جهانی برانگیخته است.

سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و جبهه مشارکت ایران اسلامی ضمن غیر قانونی و بی اعتبار خواندن اعترافات اعلام شده، محتوای اعترافات را رد کرده اند. سازمان عفو بین الملل هم ضمن رد شیوه گرفتن اعترافات اجباری نسبت به اوضاع افرادی که در زندان هستند ابراز نگرانی کرده است. مازیار بهاری روزنامه نگار ایرانی - کانادایی مجله نیوزویک تازه ترین اعترافات را در یک نشست خبری ابراز کرده است. آقای بهاری پس از پوشش خبری اعتراضات روز های شنبه و یکشنبه 23 و 24 خرداد ماه در تهران بازداشت شد.

اعترافات آقای بهاری به گونه ای تنظیم شده که سهم رسانه های آمریکایی و بریتانیایی را در ایجاد آنچه انقلاب رنگین خوانده شده است، نشان می دهد. همچنین اظهارات آقای بهاری در نشست خبری حاکی از آن است که رسانه های خارجی به دنبال آن بوده اند که تقلب در انتخابات را به مردم القا کنند. پیش از این سخنانی از قول محمد علی ابطی معاون پیشین رییس جمهوری ایران و مشاور مهدی کروبی در دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری و محمد قوچانی سردبیر روزنامه اعتماد ملی منتشر شده بود که در شمار اعترافات آن ها قلمداد شده است.

روزنامه جوان که روزنامه غیر رسمی سپاه پاسداران تلقی می شود نوشته است که فردی به نام "م.ق" اعتراف کرده است که در یکی از کشورهای حاشیه خلیج فارس برای به راه اندازی انقلاب مخملی دوره دیده است.

محتوای اعتراف ها

این در حالی است که شب پیش از آن وزیر اطلاعات ایران در تلویزیون مدعی شده بود که برخی از دستگیر شدگان در کشورهای حاشیه خلیج فارس برای اغتشاش آموزش دیده بودند. آنچه در اعترافات اجباری بیان می شود در برگزیده همان اتهاماتی است که در چند روز گذشته در سخنان مسوولان امنیتی و انتظامی به معترضان و دستگیر شدگان نسبت داده شده است.

نگرانی در باره روند اعترافات هنگامی بیشتر شد که یک عضو کمیسیون امنیت ملی اعلام کرد که به تدریج مردم در روز های آینده در جریان عمق مسایل قرار خواهند گرفت. جواد کریمی به روزنامه جوان گفته است که با اعترافات اخیر، گروه ها و رهبران اعتراضات در افکار عمومی منزوی خواهند شد. آقای کریمی گفته است که برای رفع شبهه در باره تحت فشار بودن این افراد ، اعترافات متهمان در برابر خبرنگاران داخلی و خارجی ابراز خواهد شد. او گفته است با وجود این همه مدرک و واقعیت پس پرده آقایان معترض فرصت ابراز نظر نخواهند داشت."

روش های اعتراف اجباری

علی افشاری، از رهبران یک جریان اصلی دانشجویی در دهه 1370، که خود در سال 1380 قربانی اعتراف اجباری بوده و مصاحبه او از تلویزیون در آن زمان پخش شد به بی بی سی فارسی گفت که " آن چه در نمایش تلویزیونی یا مصاحبه مطبوعاتی اعتراف کنندگان دیده می شود پرده آخر یک نمایش است." او با اشاره به تجربه شخصی خود می گوید "روند اعتراف گیری از زندان و پس از آن شروع می شود که پس از فشار های جسمی و روحی تعادل ذهنی فرد به هم می ریزد و او به اصطلاح می برد." "در باره خود من پس از دو ماه فشار و شکنجه، بازجو مواردی را به من گفت که بنویسم و پس از آن که متن را نوشتم طی گفت و گو با من موارد آن را تغییر داد و سپس متن بازجویی من در اختیار گروه کارشناسی بازجویی قرار داده شد و آن ها هم تغییراتی در متن دادند."

"پس از تنظیم متن به من گفتند که چندین بار ادای متن را به صورت صحبت کردن تمرین کنم که چند جلسه دو یا سه ساعته به طول انجامید".

"تا پیش از رفتن به جلسه گفت و گو با خبرنگار تلویزیون من از این که باید جلو دوربین این حرف ها را بزنم خبر نداشتم. در برابر دوربین هم نخست من حرف هایم را خطاب به بازجو زدم و سپس خبرنگار صدا و سیما شروع به پرسش از من کرد".

اعتراف اجباری در نظام بین الملل

بر اساس معیار های بین المللی گرفتن اعتراف از فرد بر علیه خود در خارج از دادگاه اعتراف اجباری خوانده می شود و مشمول مقررات بین المللی کنوانسیون ضد شکنجه است. عبدالکریم لاهیجی نایب رییس فدراسیون بین المللی جوامع حقوق بشر با بیان این نکته به بخش فارسی بی بی سی گفت متأسفانه ایران به کنوانسیون جهانی ضد شکنجه مصوب 1984 نپیوسته است.

آقای لاهیجی می گوید "حتی بر اساس قوانین ایران هم اعترافاتی که پخش می شود فاقد ارزش حقوقی است اما دولت جمهوری اسلامی برای متهم کردن بقیه دستگیر شدگان و برای بد نام کردن مخالفان خود نیازمند چنین اعتراف هایی است".

سی سال اعتراف

گرفتن و پخش اعترافات اجباری در ایران در سال های پس از انقلاب به عنوان یک روش مرسوم مورد استفاده بوده است.

یکی از نخستین کسانی که در ایران پس از انقلاب دچار اعتراف اجباری شد آیت الله کاظم شریعتمداری بود که ناگزیر شد در تلویزیون توبه نامه ای را خطاب به آیت الله خمینی بخواند.

در فاصله سال های 1359 تا 1361 به طور گسترده اعترافات کسانی پخش شد که به عنوان اعضای گروه های سیاسی چپ گرا معرفی می شدند. بیشترین این اعترافات کنندگان پس از پخش اعترافات اعدام شدند.

عباس میلانی استاد دانشگاه استنفورد به بخش فارسی بی بی سی گفته است " پخش اعتراف یکی از روش هایی است که در حکومت های تمامیت طلب به کار گرفته می شود و هدف آن افزون بر ایجاد ارباب و وحشت تکرار مداوم باور هایی است که نظریه پردازانی مانند هانا آرنت به آن نام - دروغ بزرگ - داده اند".

به گفته آقای میلانی در نظام های استبدادی گزاره هایی مانند وحدت مردم با رهبری و توطئه همیشگی دشمنان وجود دارد که رژیم ها برای باور پذیر کردن آن نیازمند گرفتن اعتراف از مخالفان هستند".

"رژیم های توتالیتر با گرفتن اعتراف از مخالفان می خواهند بگویند که ما این قدرت را داریم که هر فردی را که در مقابل ما ایستادگی کند درهم بشکنیم".

سازمان عفو بین الملل در بیانیه ای گرفتن اعترافات را نشانی از فشار هایی دانسته است که بر دستگیر شدگان وارد می شود. دستگیر شدگانی که به تعبیر سازمان عفو بین الملل از حقوق اولیه خود به عنوان زندانی محروم هستند.

ناظران معتقدند که دور جدید اعترافات اجباری در ایران هدف قانع کردن معترضان به نتایج انتخابات را دنبال می کند و زمینه را برای تنظیم توضیحات رسمی برای حذف جناح هایی از منتقدان داخل نظام از پیکر رسمی حکومت فراهم می کند.

دستگاه های امنیتی جمهوری اسلامی امیدوارند با پخش اعترافات بتوانند مخاطبان را قانع کنند که برخورد ها و بازداشت های دو هفته اخیر اجتناب ناپذیر بوده و معترضان را در چارچوب مفهومی قرار دهند که در ایران اصطلاحاً ضد انقلاب و ضد ولایت فقیه نامیده می شود.

دستگاه های امنیتی جمهوری اسلامی امیدوارند با پخش اعترافات بتوانند مخاطبان را قانع کنند که برخورد ها و بازداشت های دو هفته اخیر اجتناب ناپذیر بوده و معترضان را در چارچوب مفهومی قرار دهند که در ایران اصطلاحاً ضد انقلاب و ضد ولایت فقیه نامیده می شود.

دستگاه های امنیتی جمهوری اسلامی امیدوارند با پخش اعترافات بتوانند مخاطبان را قانع کنند که برخورد ها و بازداشت های دو هفته اخیر اجتناب ناپذیر بوده و معترضان را در چارچوب مفهومی قرار دهند که در ایران اصطلاحاً ضد انقلاب و ضد ولایت فقیه نامیده می شود.

http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2009/06/090630_alia_confessions.shtml